

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIECONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefon 75 i 104

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH „Ekonomia“ — w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15.
Nr. KONTA P. K. O. 81.287. Szeptyckiego 49. Wydział Powiatowy, pok. 10.

Przyjęcie dymisji prem. Bartla

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Nastroj w kuluarach

Przez cały dzień wczorajszy można było zauważyć niebywały ruch w kuluarach sejmowych. Pomimo bezrobocia sejmowego napływ posłów był niezmiernie duży. Grupy posłów rozprawiły się bardzo gorąco o możliwym przesileniu, o niepodpisaniu

jeszcze przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej dekretu o dymisji premiera Bartla.

Nastroj spotęgował się jeszcze po powrocie z konferencji z Zamku marszałków Sejmu i Senatu: Daszyńskiego i Szymańskiego.

Konferencje na Zamku

O godzinie 11 Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na specjalnej audjencji marsz. Sejmu Daszyńskiego i marszałka Senatu prof. Szymańskiego. Treść konferencji trzymana jest w ścisłej tajemnicy — jednak marsza-

lek Daszyński w rozmowach z postami socjalistycznymi powie- dział przecież, że P. Prezydent Rzeczypospolitej dymisje prem- jera Bartla podpisze w dniu wczorajszym.

Podpisanie dymisji

Wczoraj o godz. 9.20 wieczorem P. Prezydent Rzeczypospolitej, wobec nacisku ze strony prem. Bartla, podpisał dekret udzielający p. Bartlowi wraz z całym gabinetem dymisji, i poruczący mu aż do nominacji nowego gabinetu pełnienie funkcji Prezesa Rady Ministrów.

Prace Sejmowe

Wczoraj wiceprezes Sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych poseł Niedziałkowski, zwrócił się do Min. Spraw Zagranicznych Zaleskiego celem poinformowania się odnośnie do ratyfikowania odnośnych ustaw z trakta-

tów z państwami zagranicznymi. Przewodniczący Sejmowej Komisji konstytucyjnej pos. prof. Makowski odwołał zwołanie na dzień 18 b. m. posiedzenie Komisji konstytucyjnej.

Wrażenia i przypuszczenia

Pomimo zapewnień dobrze poinformowanych przez marsz. Daszyńskiego posłów socjalistycznych—powszechnie niewie- dzono w możliwość podpisania dymisji. Dopiero około godz. 10 wieczorem fakt podpisania dymisji wywarł wielkie wrażenie w kołach dyplomatycznych. Prawie wszystkie pisma war-

szawskie wydały nadzwyczajne dodatki. Powszechnie w kołach politycznych utrzymuje się przekonanie, że po przeprowadze- niu najważniejszych ustaw bud- żetowych—zostanie z powrotem powołany gabinet prem. Bartla z m. Prystorem, dzierżącym tekę Pracy i Opieki Społecznej.

Podpisanie traktatu gospodarczego polsko-niemieckiego

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W dniu wczorajszym o godz. 18.30 min. Twardowski i poseł nadzwyczajny niemiecki Rauscher podpisali parafowany przez prezydenta Hindenburga w dniu 14. b. m. t. w. małego traktatu gospodarczego między Rzeszą niemiecką, a Polską. Traktat obowiązuje na przeciąg 1 roku z możliwością przedłużenia automatycznego.

Manifestacje najmłodszej haky

BERLIN, 17. III. W gmachu związku wjaków odbyła się dziś demonstracja przedstawi- cieli 60 związków młodzieży przeciw planowi Younga i ukła- dowi likwidacyjnemu z Polska. Przyjęto rezolucję, w której młodzież niemiecka zapewniła, iż pomimo decyzji parlamentu odrzuca oba układy i nie uwa- ża się nimi związaną.

„My, którzy wkrótce przy- miemy odpowiedzialność za lo- bowiazań.

Dekoncentracja administracji w zakresie wyznań i oświaty

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Jak się dowiadujemy, w dniach od 24 go do 26 go b. m. obradować będzie w Warszawie pod przewodnictwem wojewody Rzekiewicza, sekcja dekoncentracji komisji dla usprawnienia administracji publicznej. Na trzech posiedzeniach sekcja zajmie się sprawą dekoncentracji w zakresie resortu wyznań religijnych oświecenia publicznego. Podstawą obrad będzie obszerny referat st. radcy prokuratorji generalnej, dr. Mieczysława Dobiji.

Zgon Primo de Rivery

PARYŻ 17. III. Jen. Primo de Rivera zmarł nagle. B. dyktator Hiszpanji Primo de Rivera od tygodnia nie opu- szczal łóżka, przyjmując jedynie niewielkie osoby z najbliższego otoczenia. Stan jego był ciężki ze względu na ślinię rozwiniętą chorobę cukrową. Chory miał wyjechać do Frankfurtu w celu przeprowadzenia kuracji. Onegdaj wieczorem Primo de Rivera robił wrażenie zdrowego. Śmierć nastąpiła nagle o godz. 11 rano. Rodzina Primo de Rivera wysłała zrana z hote- lu, gdzie mieszkała wraz z cho- rym, udając się do kościoła. Pri- mo de Rivera pozostał, siedząc w fotelu, zgaśnięty w czytaniu. Po powrocie znaleziono go na łóżku, z okularami zsuniętymi na czoło.

Katastrofa lotnicza w Warszawie Dwie osoby zabite—aparatusz strzaskany

WARSZAWA 17. III. W dniu wczorajszym wydarzyła się na lotnisku wojskowym w pobliżu portu cywilnego straszna katas- trofa lotnicza, której szczegóły są następujące: O godz. 10 m. 40 do samolotu, należącego do „Aeroklubu Akademickiego War- szawskiego“ pilotowanego przez 23 letniego Karola Trzetrzew- skiego, absolwenta W.S.H. wsiadł na przejażdżkę 30-letni Fr. Makowski, współpracownik admin. sp. akc. „Prasa Polska“ Pilot wystartował przepisowo, t. j. pod wiatr, w kierunku miasta. Po pierwszym wirażu na wysokości 100 mtr. silnik przera- wiał w normalnem działaniu. Pilot, chcąc uniknąć przymuso- wego lądowania między doma- mi, wykonał wiraż w lewo z czy- stym skutkiem. Wzrostła wysokość, przy- czem zeszła, ał się na smigło i spadł w korkociąg. Z powodu zbyt małej wysokości (60—70 metr.) nie zdolał już wyprowa- dzić maszyny, która runęła na lotnisko w odległości 150 mtr. od budynku portu cywil- nego. Aparatusz uległ zdruzgotaniu. Świadkowie lotu rzucili się na miejsce katastrofy, w celu ra- tunku. Okazało się jednak, że pasażer Makowski, wskutek przygniecenia i ogólnego potu- czenia, poniósł śmierć na miej- scu. Pilota Trzetrzewskiego, któ- ry dawał jeszcze oznaki życia, Pogotowie przywoziło do szpi- tała Ujazdowskiego, gdzie w izbie przyjęć, nie odzyskawszy przytomności — życie zako- nił, wykonał wiraż w lewo z czy- stym skutkiem.

Kto zostanie powołany w roku bieżącym na ćwiczenia wojskowe

W roku bieżącym zostaną po- wołani na ćwiczenia rezerwy, które rozpoczną się z począt- kiem maja i trwać będą do końca października b. r.:

Oficerowie rezerwy roczników 1903—1892, którzy byli powola- ni w roku ubiegłym, lecz. ćwi- czeń z jakichkolwiek powo- dów ni odbyli. Wszyscy z rocz- nika 1904, 1900, 1899, 1897, 1896 i 1894, oraz z roczników 1902, 1901, 1898, 1896 i 1893, którzy w ubiegłym roku odbyli dopiero pierwsze ćwiczenia jako nowomianowani, nowoprzyje- ci armji zaborczych lub z powodu odroczeń, wreszcie wszyscy no- womianowani lub nowoprzyje- ci do W.P. z armji zaborczych podporucznicy rezerwy z roczni- ków 1904—1894

Podchorążowie rezerwy, którzy ukończyli szkołę podchorążych rezerwy w roku 1928 oraz w lotnictwie i balonach, którzy ukończyli szkołę podchorążych rezerwy 1929 ci, którzy w roku 1929 z jakichkolwiek przyczyn ćwiczeń nie odbywali, ci, którzy w roku 1929 nie zostali zakwa- lifikowani do przemianowania na podporuczników, wreszcie ci szeregowcy rezerwy, którzy w latach ubiegłych do roku 1929 ukończyli z wynikiem pomys- lnym szkołę podchorążych rez- erwy, a nie uzyskali tytułu pod- chorążych rezerwy z racji posia- dania wykształcenia 6—8 klas szkoły średniej.

Szeregowcy rezerwy. Podofice- rowie i szeregowi, którzy pod- legali powołaniu w roku ubieg- łym, lecz z różnych powodów ćwiczeń nie odbyli. Z rocznika 1904: podoficerowie i starsi szere- gowcy z wszystkich broni i służ- by; szeregowcy z piechoty i łącz- ności; oraz pewne kategorie specjalistów z pozostałych broni i służby. Z roczników 1902, 1899 i 1897: podoficerowie z wszystkich broni i służb; szere- gowcy specjalności łączności. Z rocznika 1901 podoficerowie oraz szeregowi specjalności łącz- ności. Z rocznika 1906 wszyscy podoficerowie i szeregowcy łącz- ności. Niektóre kategorie spe- cjalistów: lotnictwa i balony z rocznika 1906, 1905 i 1901, artylerji przeciwlotniczej i po- miarów artyleryjskich z roczni- ków 1902 i 1901, niektórzy specjaliści z innych broni i służ- b z roczników 1902 i 1901, ewen- tualnie i z innych roczników. Kategorie te zostaną określone dokładnie później.

Czy jesteś człon- kiem L.O.P.P.

Wkrótce „Dzika orchideja”

MEJSKIE KINO KULTURALNO-OSWIATOWE

DZIS I DNI NASTEPNYCH

Najpotężniejszy dramat uczuć p.t.

„Na froncie nic nowego”

W zolach głównych Lois Moran i George O'Brien
Groza tajemnic wojennych—Miłość kobiety czy miłość ojczyzny—Serce kobiety szpiega

Początek seansów w dni powszednie o godz. 7.19 w sobotę i niedziele, 7 i 9-u.
Ceny miejsc Łoże 2 zł., I miejsce 1,50 gr., II miejsce 1 zł., III miejsce 50 gr.

Następny program
„Bis-oddział” i „Zelazny chłop”

Wkrótce „Ucieczka od miłości”

Kino „POGON” w Nowogrodźku

Dzisiaj dni następnych

„Szampańskie życie”

Porywający dramat walki o karierę

Następny program: „PRAWO MĘŻA”

Początek seansów w dni świąteczne o godz. 5, 7 i 9 wiecz.
W dni powszednie o godz. 7 i 9

W obronie kolejki Nowogrodźku-Lubcza

Przed kilku dniami pod przewodnictwem starosty nowogrodzkiego p. Hryniewskiego w obecności p. Woj. Nowogrodzkiego, nacelnika wydziału przemysłu p. inż. Smolskiego oraz przedstawicieli m. Nowogrodzka, burmistrza p. L. Wolnika i p. Kluboka i przedstawicieli m. Lubcza reprezentujących: przemysł, kupiectwo, ziemiaństwo, drobne rolnictwo i instytucje społeczne i samorządowe, odbyła się konferencja w związku z zamiarem Dyrekcji Wileńskiej K. P. zniesienia komunikacji Kolejowej na odcinku Nowogrodźku-Lubcza.

Pan starosta zaznajomil obecnych z istniejącym zamiarem zniesienia linii kolejki wąskotorowej Lubcza — Nowogrodźku wskutek deficytowej eksploatacji tej linii.

Wobec tego iż Dyrekcja Wileńska K. P. pomimo interwencji pana Wojewody nie zmieniała dotychczas swego poglądu, przeto powstała konieczność zebrania i ustalenia materiałów, uzasadniających niezbędną potrzebę utrzymania ruchu. P. starosta prosiło szczerze i rzeczowe ustosunkowanie się zebranych do tej sprawy i wypowiedzenie się co do przyczyn, które mogły mieć wpływ na tak niskie wykorzystanie możliwości transportowej kolejki.

W toku obrad ustalono iż przyczyną małego ruchu osobowego była wygórowana taryfa, 3,98 zł. za przejazd Lubcza Nowogrodźku, gdy przejazd na liniach normalno - towarowych kosztował o połowę taniej, a komunikacja autobusowa była i tańsza i wygodniejsza. Podobnie podwyższenie taryfy towarowej która i tak jest wygórowaną o 25 proc. w stosunku do taryfy koleji normalno towarowej przyczyniała się do zmniejszenia ilości transportów. To są dwie najgłośniejsze przyczyny iż kolejka ta daje deficyt.

Ludność miasteczka, licząca ponad 3000 osób byłaby pozabawiona jedynie pewnej dogodnej komunikacji, gdyż w promieniu 30 km. brak jest stosy, drogi zaś gruntowej są w stanie fatalnym i nie mogą być w najbliższym czasie w większości naprawione, aby zastąpiły komunikację kolejki.

Usługi kolejki wykorzystane być mogą w wielu dziedzinach życia gospodarczego okolic. Przedewszystkiem więc zapoczątkowane budownictwo ogniotrwałe, w postaci budowy 7-ki. szkoły powszechnej w Lubczy, kaplicy katolickiej i innych budowli będzie wymagało dogodnej i taniej komunikacji.

Dalej instytucje o charakterze handl. jak spółdzielnia Innańska w Lubczy, młeczarnie oraz nowo powstały skład narzędzi rolniczych, sprawujące znaczną ilość transportów towarowych. Rolnictwo, handel i przemysł, oraz ruch osobowy.

Według zdania zebranych utrzymanie nadeł dotychczasowego ruchu, a nawet i zwiększenie jego jest rzeczą konieczną a przemawiają za tem następujące względy:

Spodziewane przystąpienie w najbliższych latach do budowy linii szerokokolejowej przez Nowogrodźku tem więcej wymaga utrzymania kolejki Lubcza Nowogrodźku — gdyż byłaby to jedna z poważniejszych arterii ruchu towarowego dowozącego do stacji Nowogrodźku.

Na zakończenie argumentacji cyfrowej p. Kucharski zwraca się z gorącym apelem do p. Wojewody o dalsze wstawiennictwo u czynników miarodajnych. Ludność bowiem tego zakątka, która i tak pozbawiona jest dogodnej komunikacji, oddalona od większego skupienia kulturalnego straciłaby na tem dużo nietylko gospodarczo ale i duchowo.

Posiedzenie Prezydium Okręgowego Związku Straży Pożarnych w Lidzie

W końcu konferencji zebrani wyrazili gotację podziękowanie p. Wojewodzie i Staroście, w których widza swych jedynych i właściwych rzeczników, prosząc jednocześnie, aby użyli wszelkich swych wpływów dla przebudowy tejże kolejki przez rozszerzenie toru.

Przez skasowanie linii kolejki Lubcza-Nowogrodźku całe połudku, Lipniskach, Lidzie i Werenowie, w których wzięło udział 15 straży w liczbie 344 strażaków. Nagrody na wszystkich zawodach uzyskano na sumę 1,950 zł. w postaci różnych nagród pożarniczych.

Prezydium pożarnictwa na dzień 28 lutego b. r. przedstawia się następująco: istniejących straży na terenie powiatów lidzkiego i szczuczynskiego w liczbie 113, z czego na pow. lidzki przypada 57 i 2 pododdziały. Sika-wiek w liczbie 94 w obu powiatach, z czego na pow. lidzki przypada 63, z których 3 sąkami są motorowe. Powiat szczuczynski przedstawia się nieco słabiej pod względem pożarnictwa, z powodu dłuższej nieobecności

instruktora pożarnictwa. Zwiększa strażę nowozorganizowane najwięcej na tem ucieplają.

Stronę organizacji 8-dniowego kursu pożarnictwa w Lidzie postanowiono załatwić w ten sposób, że część kosztów pokryje każda straż za swoich uczestników kursu, pozostałą zaś część pokryje Związek Okręgowy. Prócz tego postanowiono wystąpić do Zarządku Głównego i Woje-wódzkiego z wnioskiem o odroczenie nie wybitniejszych jednostek za pracę dla pożarnictwa, a między innymi i dwóch członków straży pożarnej w majątku leża.

Termin walnego zebrania Związku Straży Pożarnych, wyznaczono na dzień 13 kwietnia o godz. 12.30. Walne zebranie będzie miało na celu wybór nowego Zarządu ze względu na odpuszczenie pow. szczuczynskiego z dniem 1 marca r. b.

Pożatem postanowiono zwrócić się do Urzędu Wojewódzkiego o przyspieszenie wydania przepisów przymusowego czyszczenia kominów, przez specjalnie do tego powołanych komisarzy. Kominie postanowiono zwierać straż lidzka i słobódzka w Lidzie do rychléjzego połączenia się.

Refleksje wiosenne

Znamyśmy, że człowiek ze wzrzech miał zgrzytoli, gdy mu z rozszaloną myślą czerpnął, że już wiosna wisi w powietrzu — bliższą nam niż potokiem żółci: „Powieś się pan ze swoją wiosną — powiada — dobre to dla kotów i psów, ale porządkiem człowiekowi tyle z niej korzyści, co z poselskiej mowy. Tylko zdecydowanie kretyn, czy dziecinniej warzył się przy się z tego głupiego powodu...”

Wiedomo, jak to z chorą wtórnością. Co tu z takim gadać? Ludzie natomiast zdrowe na ciała z pierszym podaniem wiosny donnali zwiększone przyspyły energii i zapalili do świątecznej pracy.

Boleszki w swoim raju na gwałt robią świętych mezczennikow, a obywatelom radykalnie wstępująca zadaje, że ubóstwo jest cnota ewangeliczna — To też życie religijne kwitnie w Sowielcach, na klasztor nie wyspach Sot-wieczach stale jest przelotny.

W Chinach znowu Czang-Kaj-Szek zaprzagnął gorąco powieść innego Czang Czang Czanga i dlatego bohaterki wojska wyróżnily parę tysięcy chinajczyk, oddających się spokojnie swej pracy. Po tem znowu przez parę dni będzie spokój, dopóki dla odmiłny Czang Czang Czang nie zerwie powieści Czang-Kaj-Szeka.

Jedenastu mędrców w Genevie przyłożyli ostatnią pięćdziesiąt nad gwarząc powieszonych pokoku; w Armeryce rodak Kellogga wynalazł nową szybkozbrojną armatkę, a Niemiecze powstała nowa fabryka fosgenu...